

Zeitschrift: Igl Ischi : organ della Romania (Societat de Students Romontschs)
Herausgeber: Romania (Societat de Students Romontschs)
Band: 78 (1993)
Heft: 5

Artikel: Leonid Dimov : in poet rumen
Autor: Popescu-Marin, Magdalena
DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-882641>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. [Siehe Rechtliche Hinweise.](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. [Voir Informations légales.](#)

Terms of use

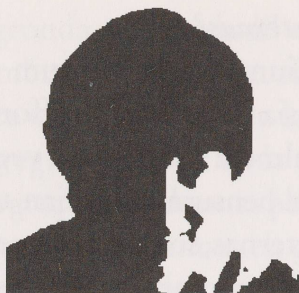
The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. [See Legal notice.](#)

Download PDF: 08.02.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

In poet rumen

**Leonid
Dimov**

Magdalena Popescu-Marin

L'avanguardia rumena

Avon la secunda uiara mundiala ha ei dau numerus e divers moviments d'avanguardia ella litteratura rumena: igl expressiunissem, constructivissem, futurissem, dadaissem sco era il surrealissem cun siu intent da protesta sociala, han schau anavos lur fastitgs. Duront e suenter la secunda uiara mundiala ei l'avanguardia denton vegnida persecutada, igl emprem dallas partidas faschistas e da dretga, pli tard dils stalinists. La persecuziun ei succedida en num dil beinstar moral e d'ina cultura accessibla al pievel.

Mo gest ils emprems treis quater onns suenter che l'Europa orientala ei curdada els mauns dils Russ ha ina sort da libertad d'expressiun saviu exister en Rumenia. Sco ch'il stalinissem ha funcziunau e che la politica ei stada degradada alla nunimpurtonza ha ina vera battaglia entschiet encunter igl art per propi - surviviu sil camp da battaglia ha «ina simplificaziun criminala». Ei vegneva recumandau da scriver vers plats, himnis cumandai en honor da Stalin e dalla partida comunista. Ils poets han stuiu u s'adattar alla nova pretensiun ni bandunar lur patria. E l'opposiziun? Negin! Ei era in temps dir e las perschuns eran pleinas.

L'evoluziun naturala dalla litteratura ei cun quei vegnida interrutta anetgamein. La poesia lirica ei vegnida remplazzada d'in product artificial privaus d'in sistem figurativ.

Igl onirissem

Pér suenter la mort da Stalin, els onns sissonta, ha la marschauna entschiet a curdar - all'entschatta mo timidamein. Els onns siatonta ei sesviluppau in niev current litterar cun l'ediziun d'emprems volums, il schinum nau «onirissem

estetic». Ils promoturs e ses teoretichers ein Dumitru Tzepeneag, ch'ei staus sfurzaus d'emigrar el temps dalla dictatura e che viva ussa a Paris, e Leonid Dimov, la pètga dalla grupp ed in dils pli impurtonts poets rumens contemporans. Lur ideologia: crear litteratura pura, senza intenziuns politics - forse la suletta emprova da far litteratura estetica in summa suenter la secunda uiara. La generaziun giuvna encureva surtut ina nova via per sias confessiuns sensibilas. E la punt cun la litteratura d'avon l'uiara ei cunquei vegnida restabilida.

Il grond publicum ha denton strusch priu enconuschientscha dils adherents digl onirissim e da lur litteratura fetg raffinada cun claras tendenzas esteticas. E la reacziun dils officials ei secapescha stada negativa. Tals che selain buca reger, daventan in prighel pil tgamun communist. Grondas tensiuns denter ils artists ed ils politichers ei stau la consequenza. Las reuniuns organisadas dall'Uniun dils scribents rumens ein vegnidas consideradas dil reschim sco scandalusas ed ein vegnidas scumandadas. La critica litterara da quei temps ha denton susteniu il niev current litterar, malgrad l'accusaziun dils officials che quella seigi ina produenziun burgheisa, intima ed evasiva.

En verdad ha igl onirissim vuliu far ina nova litteratura dil siemi - siu postulat: «all'entschatta ei stau il siemi». La poesia onirista conta ina realitad imaginada, ina realitad filtrada d'in veider da visiuns e siemis. Ils poets enqueran l'equivocadad, denton en ina moda libra e calculada. Temas serius san vegnir zuppai davos ina imaginaziun caotica che para dad haver ni fil ni finamira.

Dostoievskiana (1974)

Hai viu ina pintga mattatscha
A seneghentar, per errur.
Ei fuva atun. La surfatscha
Surtratga d'in vel da sferdur.

Ils feins alla riva seccavan
Buc olma havessen ins viu.
E lumpas sil piest penderlavan
Dil grond bastiment nunpreviu.

Lu ina risad'el cagliom
Ei para ch'in fuss sezuppau
En roma da bronz verdirom
Sternida leusi els canvaus.

Siemi cun dentists (1969)

Mesanotg. Leuvi da rampa
S'envida bratscha stendida cun lampa
Igl ei in baghetg alv tochen las steilas
Cun dentists en alv e zaungas d'itschal
Ed a nus tuts che sesein mureri
Ad in segn cunvegnent vegnan a trer in dent.

Lu vegnin nus a sortir, fuolas, tras ils gronds portals
Puspei auters, puspei novs, undas, undas
Cun tuns da fanfaras, ella notg dad ieli
Tgi a pei, tgi en crotscha da quater cavals,
La fin finala ei quei il segn d'atun:
In dent dameins vul dir spartir dil mund...

Igl ei il meglier da prender in tren,
Tgei importa nua, nus arrivein enta parvis,
El parvis senza dents, il parvis ardent,
Curtgins d'apricosers sco in continent
Cuntenius el calzer isau
Ella vitrina dil calger.

Igl ei semper notg, ils trams vargan
Sco da tschintschar persuls culla dracca
Nus entrein cun exemplaris «fox» en cularin
El spital d'urgenza, ella combra da guardia,
Ch'ei gest alla staziun, sil perrun, spel tren,
Sut tacs da glisch che derasan arsen.

Leonid Dimov

Il pli impurtont representant digl onirissen rumen ei Leonid Dimov, in poet che ha plascher e sensori pil plaid curios ed opulent, coloraus alla moda veglia. Siu quita pil plaid ei magari era empau exageraus. Las associaziuns ch'el fa ein nunspitgadas e paran dad esser secretas. Igl autur fa il narr, sezuppa el mund dil siemi, ellas umbrivas construidas aposta per sefugir. El enquera era adina puspei la logica dalla incoherenza. Ils plauns semischeiden, ins confunda il passau cul present ed ils maletgs dil siemi cun la realitad. Sia lirica vul esser in ceremonial per

la partenza ad in viadi che stat sco simbol e metafra dalla partenza en in auter mund. Ins senta l'obsessiun dalla mort.

Igl onirissem ei pil poet ina sort da terapia encunter l'obsessiun. Cun sia visiun caricaturista ed il termagl denter burlesca e tragedia mitighescha el denton il senn tragic da sia ironia.